KOMPOZITOR MUTAL BURHONOV ;MILLIY MUSIQAGA YANGICHA YONDASHUV

Chorshanbiyev Adham
Termiz Davlat Pedagogika instituti
Jismoniy madaniyat va san’at fakulteti
Musiqa mahorati va madaniyati yo’nalishi
23-01 guruh talabasi

Annotatsiya:

Ushbu maqolada o‘zbek professional musiqa san’atining yirik namoyandasi Mutal Burhonov ijodi va uning milliy musiqaga yangicha yondashuvi tahlil qilinadi. Kompozitorning asarlarida xalq kuy va ohanglarining zamonaviy kompozitorlik uslublari bilan uyg‘unlashuvi yoritiladi. Shuningdek, uning simfonik, vokal va xor asarlarida milliylik, badiiy ifodaviylik hamda zamonaviy musiqiy tafakkurning o‘zaro bog‘liqligi ochib beriladi. Maqolada Mutal Burhonov ijodining o‘zbek musiqa madaniyati rivojidagi o‘rni va ahamiyati alohida ta’kidlanadi.

Kalit so‘zlar: Mutal Burhonov, kompozitor, milliy musiqa, o‘zbek musiqasi, xalq kuyleri, zamonaviy musiqa, musiqiy meros.

Annotation:

This article analyzes the creative activity of Mutal Burhonov, one of the prominent representatives of Uzbek professional music art, and his innovative approach to national music. The study highlights the combination of traditional folk melodies with modern compositional styles in the composer’s works. It also examines the interrelation of national identity, artistic expression, and contemporary musical thinking in his symphonic, vocal, and choral compositions. The article emphasizes the significant role and contribution of Mutal Burhonov to the development of Uzbek musical culture.

Keywords: Mutal Burhonov, composer, national music, Uzbek music, folk melodies, modern music, musical heritage.

Аннотация:

В данной статье анализируется творческая деятельность Мутала Бурханова — одного из выдающихся представителей узбекского профессионального музыкального искусства, а также его новаторский подход к национальной музыке. Освещается сочетание народных мелодий и современных композиторских стилей в произведениях композитора. Кроме того, рассматривается взаимосвязь национальной самобытности, художественной выразительности и современного музыкального мышления в его симфонических, вокальных и хоровых произведениях. В статье подчеркивается важная роль и значение творчества Мутала Бурханова в развитии узбекской музыкальной культуры.

Ключевые слова: Мутал Бурханов, композитор, национальная музыка, узбекская музыка,

O‘zbek professional musiqa san’ati taraqqiyotida kompozitor Mutal Burhonov alohida o‘rin egallaydi. U o‘zining serqirra ijodi, milliy kuy va ohanglarga zamonaviy ruh bag‘ishlay olgani bilan o‘zbek musiqa madaniyatida muhim iz qoldirgan san’atkorlardan biridir. Kompozitorning asarlarida xalq musiqasi an’analari, milliy qadriyatlar va zamonaviy kompozitorlik uslublari uyg‘un holda namoyon bo‘ladi. Shu jihatdan Mutal Burhonov ijodi milliy musiqa san’atiga yangicha yondashuv namunasi sifatida katta ahamiyatga ega.Mutal Burhonov o‘z ijodida o‘zbek xalq kuylarining ohangdorligi va milliy ruhini chuqur his etgan holda, ularni zamonaviy musiqiy shakllar bilan boyitishga harakat qilgan. Uning asarlarida Sharqona lirizm, xalqona sodda va ta’sirchan ohanglar professional kompozitorlik mahorati bilan uyg‘unlashadi. Bu esa tinglovchida milliylik va zamonaviylikning bir butun holdagi taassurotini uyg‘otadi.

Kompozitor ijodining muhim jihatlaridan biri — xalq musiqasi elementlarini akademik musiqa janrlariga mahorat bilan olib kirganidadir. U simfonik asarlar, qo‘shiqlar, romanslar va xor uchun yozilgan kompozitsiyalarida milliy musiqaning betakror xususiyatlarini saqlab qolishga intilgan. Ayniqsa, uning vokal asarlarida xalqona ohanglar va poetik matnlarning uyg‘unligi yaqqol seziladi.

Mutal Burhonovning ijodi yosh avlodni milliy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalashda ham muhim ahamiyat kasb etadi. Uning musiqalari inson qalbiga yaqinligi, samimiyligi va milliy ruh bilan sug‘orilgani sababli keng tinglovchilar ommasi tomonidan sevib tinglanadi. Kompozitorning mashhur asarlari orasida Vatanga muhabbat, insoniy fazilatlar va milliy g‘urur mavzulari yetakchi o‘rin tutadi.Shuningdek, kompozitor o‘z asarlarida zamonaviy musiqa vositalaridan samarali foydalangan. U milliy kuylarni yangi orkestrlashtirish usullari, garmonik yechimlar va kompozitsion shakllar orqali boyitib, o‘zbek musiqasining rivojiga katta hissa qo‘shgan. Bu esa milliy musiqa san’atining jahon musiqa madaniyati bilan uyg‘unlashishiga xizmat qilgan.

Xulosa qilib aytganda, Mutal Burhonov o‘zbek musiqa san’atida milliylik va zamonaviylikni uyg‘unlashtira olgan iste’dodli kompozitorlardan biridir. Uning ijodi milliy musiqa merosini asrab-avaylash bilan birga, uni yangi bosqichga olib chiqishga xizmat qilgan. Shu sababli kompozitorning boy ijodiy merosi bugungi kunda ham o‘z ahamiyatini yo‘qotmagan va yosh avlod uchun muhim ma’naviy manba bo‘lib qolmoqda